

afz. Postbus 2894, 1000 CW Amsterdam

De woordvoerders van de Tweede Kamer inzake de JBZ-Raad

Landelijk Bureau

Jacques Veltmanstraat 463

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

Telefoon (020) 346 72 00

Helpdesk (020) 346 72 50

Fax (020) 617 81 55

www.vluchtelingenwerk.nl

info@vluchtelingenwerk.nl

datum 29 november 2005

betreft de JBZ-Raad van 1 en 2 december 2005

Ons kenmerk O.2.2-681.SK

Geachte heer, mevrouw,

Op de agenda van de JBZ-Raad van 1 en 2 december 2005 staan drie onderwerpen met betrekking tot vluchtelingenbescherming door de Europese Unie:

- de Richtlijn inzake minimumnormen voor asielprocedures;
- de mededeling inzake integratie van onderdanen van derde-landen.

Wij hopen dat u onze opmerkingen hierover wilt betrekken bij uw besprekingen met de regering.

De Mededeling inzake integratie van onderdanen van derde landen.

Bijgaand zenden wij u de reactie van ECRE op de mededeling van de Commissie van oktober 2005. VluchtelingenWerk Nederland voegt hier nog aan toe dat in de mededeling expliciet aandacht zou moeten worden besteed aan de specifieke positie van vluchtelingen. Bescherming van vluchtelingen betekent niet alleen het verstrekken van een verblijfsvergunning, maar omvat ook het recht om in de staat die asiel verleent, een nieuw leven op te bouwen.

Het integratievraagstuk heeft ook duidelijk een bovennationale component. De EU zou een grotere rol kunnen spelen in het binden van migranten en migrantenkinderen aan Europa en het voortouw moeten nemen bij het zoeken naar de juiste antwoorden en tegenwicht bieden aan nationalistische integratie strategieën. Wij geven u in overweging om een onafhankelijke Commissie van bijvoorbeeld Europese ex-staatslieden in te stellen om te adviseren hoe Europa in diversiteit positief kan worden benaderd.

De Richtlijn inzake minimumnormen voor asielprocedures

De onderhandelingen over de Richtlijn zijn zeer moeizaam verlopen. Het resultaat is een tekst geworden, die onvoldoende waarborgen biedt om vluchtelingen te beschermen tegen direct of indirect refoulement. Het Europees Parlement heeft daarom vele

datum 29 november 2005

betreft de JBZ-Raad van 1 en 2 december 2005

terechte amendementen voorgesteld. Uit de geannoteerde agenda blijkt, dat de Raad deze niet overneemt. Het in stand houden van het moeizaam bereikte politiek akkoord lijkt hierbij de belangrijkste overweging. VluchtelingenWerk Nederland betreurt het dat het niet mogelijk is geweest om binnen de Raad de bescherming van vluchtelingen als eerste overweging te nemen.

Behoudens de mogelijkheid van een eventuele nietigverklaring door het Europees Hof van Justitie, zal de Ontwerp-Richtlijn vanaf 2007 het minimumkader voor nationale asielprocedures vormen. Helaas valt niet uit sluiten dat een aantal lidstaten de Richtlijn zal aangrijpen om de asielprocedures op een laag niveau te houden. VluchtelingenWerk Nederland vreest dat hierdoor op essentiële onderdelen van het Europees asiel- en migratiebeleid aanzienlijke beschermingsgaten dreigen te ontstaan of voort te bestaan.

- *in het Dublin-systeem*: Het systeem van de Dublin II-verordening, waarbij in beginsel één staat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek, is gebaseerd op het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Het feit dat de lidstaten er niet in zijn geslaagd om op acceptabel niveau normen te formuleren voor een effectieve en eerlijke asielprocedure, is een ernstige aanwijzing dat het interstatelijk vertrouwensbeginsel in veel gevallen niet opgaat. In dit verband kan naast de eerder genoemde rapporten ook gewezen worden op het kritische rapport van de Raad van Europa over versnelde procedures in vele EU-lidstaten¹;
- *aan de grenzen*: Asielsystemen in 'oude' en 'nieuwe' lidstaten aan de buitengrenzen hebben nog steeds onvoldoende kwaliteit en capaciteit. Gewezen kan worden op UNHCR-rapporten over Griekenland², het rapport van het Europees Parlement naar aanleiding van het bezoek aan Lampedusa³ en een rapport van de Raad van Europa over Spanje⁴. De Richtlijn bevat onvoldoende verplichtingen om de asielprocedures afdoende te verbeteren. Tegelijkertijd

¹ Parliamentary Assembly of the Council of Europe, Accelerated asylum procedures in Council of Europe member states, Doc 10655, 2 August 2005

² UNHCR position on important aspects of refugee protection in Greece, November 2004

³ Report from the LIBE Committee Delegation on the Visit to the Temporary Holding Centre (THC) in Lampedusa (IT) van 29 september 2005

⁴ CommDH (2005)8, 9 november 2005

datum 29 november 2005

betreft de JBZ-Raad van 1 en 2 december 2005

tijd worden vanuit de lidstaten aan de buitengrenzen wel op steeds grotere schaal mensen verwijderd naar buurlanden in het kader van de bestrijding van illegale migratie.

- *in het terugkeerbeleid*: de samenwerking op het gebied van terugkeer gaat steeds verder. In het voorstel van de Commissie voor een Richtlijn inzake gemeenschappelijke normen voor terugkeerprocedures, is zelfs voorzien in de mogelijkheid van wederzijdse overname en uitvoering van terugkeerbeslissingen. Zolang onvoldoende garanties bestaan voor eerlijke en efficiënte asielprocedures in de lidstaten is hiervoor geen basis. Een dergelijke vergaande vorm van samenwerking zou leiden tot gecompliceerde juridische procedures om te toetsen aan refoulementverboden en mensenrechtenverdragen.
- *In de samenwerking met derde landen*: De samenwerking met de ons omringende landen op het gebied van het beheer van migratiestromen is er mede op gericht dat deze landen een werkend beschermingssysteem hebben. Dit streven wordt echter ernstig ondermijnd door EU-(minimum-)normen die te laag zijn.

Wij achten het daarom van belang om op korte termijn naar middelen te zoeken die het huidige systeem van vluchtelingenbescherming in de EU versterken. Bedacht moet worden dat voor ieder van de onderwerpen die thans hoog op de JBZ-agenda staan – de bestrijding van illegale migratie, grensbewaking, antiterrorisme en terugkeer, alsmede samenwerking met derde landen - een voorwaarde is dat de lidstaten een eerlijke en doeltreffende asielprocedure hebben.

Op korte termijn kunnen de volgende maatregelen dienen tot versterking van het asielregime:

- Voldoende capaciteit bij de Europese Commissie om erop toe te zien dat de lidstaten bij de omzetting van de Richtlijn in ieder geval de minimumnormen op een goede manier omzetten;
- Afschaffing van art. 68 EG-Verdrag. Dit artikel verplicht slechts de hoogste nationale rechters interpretatievragen aan het Hof voor te leggen (prejudiciële vragen stellen). Lagere rechters kunnen echter geen prejudiciële vragen stellen. Voor de spoedige doorwerking van de Europese normen in de nationale rechtsorde is nodig dat ook lagere rechters prejudiciële vragen kunnen stellen aan het Hof van Justitie. De ACVZ beval in haar rapport 'Voorbij de horizon van Amsterdam' aan om bij een meevallende werklast voor het Hof van Justitie het afwijkende regime van art. 68 aan te passen. In het Haags Programma

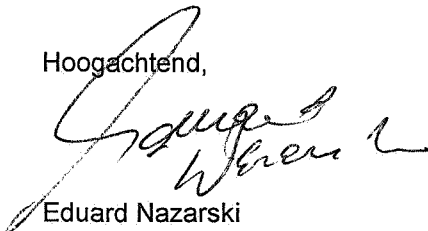
datum 29 november 2005

betreft de JBZ-Raad van 1 en 2 december 2005

werd hierin nog niet voorzien. Het aantal prejudiciële procedures bij het Hof van Justitie in asielzaken, bijvoorbeeld over de Dublin II-verordening en de opvangrichtlijn is vooralsnog erg laag gebleken. De Richtlijn inzake minimumnormen voor asielprocedures is zo weinig verplichtend, dat niet aannemelijk is dat hierdoor een grote werklast zal ontstaan voor het Hof.

- Een intensivering van de praktische samenwerking. Deze kan thematisch zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van kwetsbare groepen of *gender*. Zij kan ook gericht zijn op de problemen die met name lidstaten aan de buitengrenzen ondervinden. Deze staten beroepen zich al langere tijd op capaciteitsproblemen. De praktische samenwerking dient transparant te zijn opdat controleerbaar 'good practices' worden uitgewisseld en knelpunten worden gesignaleerd. De inzet van NGO's, academici, rechtsbijstand en rechters is hierbij essentieel.
- De EU dient in de contacten met derde landen uit te dragen dat de Richtlijn inzake asielprocedures niet de norm is voor eerlijke en efficiënte asielprocedures en dat het geheel van standaarden in een land aanzienlijk hoger moet zijn.

Hoogachtend,

Eduard Nazarski
Algemeen Directeur